

vidt muligt skal fjernes på selve udviklingsstedet.

Hvor sundhedsskadelig forurening af luften ikke helt kan undgås, skal der træffes passende foranstaltninger til beskyttelse af arbejderne. Også her bør tekniske foranstaltninger foretrækkes, og kun hvor sådanne anlæg ikke kan anvendes, må arbejderne sikres ved hjælp af passende beskyttelsesmidler som masker o. lign.

Arbejderne må dernæst være beskyttet imod stærk varme- eller kuldepåvirkning. Ved den i nr. 16, sidste punktum, optagne bestemmelse om beskyttelse mod varme-påvirkning sigtes der ikke blot til for stærk opvarmning, men også til at der må træffes passende foranstaltninger til beskyttelse af arbejderne imod stærk varme-påvirkning fra ovne o. lign.

Til nr. 17. Skadelig fugtighedsgrad. I fabrikloven indeholdes ingen udtrykkelige bestemmelser til modvirkning af skadelig fugtighed, som udvikler sig i enkelte arbejdsrum. I enkelte regulativer findes bestemmelser til hindring af, at arbejdernes helbred lider skade på grund af våde gulve, idet arbejderne skal være beskyttet ved hjælp af træriste o. lign.

Hvor det er nødvendigt at give luften i visse arbejdsrum en kunstig fugtighed, bør denne foranstaltning ske på passende måde.

Det er i overensstemmelse med disse principper foreslået, at arbejderne skal beskyttes mod virkningerne af en skadelig afvigelse fra luftens naturlige fugtighedsgrad.

Til nr. 18. Støv. I fabrikløvens § 7 er det bestemt, at der skal sørges for fornøden luftfornyelse i lokaler, hvor der udvikles støv. Ligeledes bør der så vidt muligt sørges for, at støv, som kan udvikle sig i enkelte arbejdsrum og under visse dele af bedriften, fjernes og tillige så vidt muligt hindres i at trænge ind i andre arbejdsrum. I flere regulativer er det yderligere bestemt, at støv, som fremkommer under arbejdsprocesser, så vidt muligt skal opsuges og fjernes på det sted, hvor det fremkommer, samt at særlig støvende processer skal foregå i lukkede apparater.

Beskyttelse af arbejderne mod støv er af særlig vigtighed, hvor støvet består af stoffer med giftvirkning (f. eks. blyholdige stoffer) eller af stoffer, som angriber lungerne (f. eks. en række stenarter og mineraler).

Hvor fabrikationsprocesserne ikke lader sig ændre, så at skadelig støvdannelse undgås, består den bedste beskyttelse mod støvfare i anvendelse af *lukkede* apparater ved alle arbejder, hvor der frembringes støv.

For så vidt sådanne apparater ikke anvendes ved en given proces, bør der træffes foranstaltninger til at få støvet afsuget så nær som muligt ved det sted, hvor det fremkommer.

På støvfare kan også fugtning af støvet o. a. metoder hjælpe noget. Til støvbekæmpelse hjælper også renholdelse af lokalerne, arbejdsbordene o. s. v., der bør være indrettet således, at renholdelse lettes. Også dette kan imidlertid i visse tilfælde støde på så store vanskeligheder, at man da — som den mest subsidiære sikkerhedsforanstaltning — må gribe til anvendelsen af personlige beskyttelsesmidler, såsom masker, åndedrætsapparater, passende arbejdsklæder m. v.

Det fremgår heraf, at ventilation ingenlunde i alle tilfælde er en særlig egnet foranstaltning, hvor der sker støvudvikling. Forslaget kræver derfor blot, at der skal træffes hensigtsmæssige foranstaltninger til at beskytte arbejderne herimod.

Til nr. 19. Giftige og andre sundhedsfarlige stoffer. Som erhvervsmæssige gifte plejer man at betegne sådanne, i erhvervs-virksomheder anvendte stoffer, som trods iagttagelse af almindelig forsigtighed kan indvirke på legemet på en sådan måde, at sundheden skades. Antallet af nævnte stoffer lader sig ikke tilnærmelsesvis bestemme, fordi der ved nye opfindelser, nye fabrikationsmetoder o. s. v. stadig bringes nye stoffer i anvendelse, hvis skadelighed først viser sig efter kortere eller længere tids forløb eller hidrører fra deres kombinationer med andre stoffer. På den anden side bliver der ved ændring af fabrikationsprocesser ofte fjernet alvorlige farekilder. Det vil derfor ikke være muligt at opregne de forskellige giftige og for sundheden skadelige stoffer. Derimod er der — jfr. herved bemærkningerne til forslaget § 10 — i ulykkesforsikringsloven udtrykkelig nævnt visse stoffer, der kan fremkalde erhvervs sygdomme, og de fag og virksomheder, hvori de pågældende stoffer fremkommer. Dette er imidlertid sket ud fra forsikringsmæssige hensyn.

De veje, ad hvilke giftstoffer optages i det menneskelige legeme, er vidt forskellige, hvorfor de foranstaltninger, der bør træffes til imødegåelse af faren ved de nævnte sundhedsskadelige stoffer, må være af meget forskellig art. Det er ikke muligt i loven at give udtømmende almindelige regler herom. Det er derfor blot i forslaget udtalt, at der skal træffes passende foranstaltninger til beskyttelse af arbejderne.

En sådan regel findes ikke blandt de for tiden gældende bestemmelser, som derfor